

Beroepenveldcommissies voor de bouwsector in het mbo en hbo

Samenvatting

Rotterdam, April 2013

Karel Kans
Ruud van der Aa

Inhoudsopgave

- Aanleiding en doel onderzoek
- Uitkomsten van het onderzoek
- Wat weten de commissies te bereiken?
- Rol voor Bouwend Nederland

Aanleiding en doel onderzoek

Bouwend Nederland wil dat haar leden kunnen beschikken over voldoende, goed gekwalificeerd personeel, zowel op de korte als op de lange(re) termijn. Om de kwaliteit van het middelbaar beroepsonderwijs te bevorderen, participeert de bouw- en infrasector zowel in landelijke als regionale overleggen. Op regionaal niveau gebeurt dit in zogenoemde werkveldcommissies of beroepenveldcommissies, zowel in het mbo als hbo.

Beroepenveldcommissie in het mbo

Een werkveldcommissie is een commissie met een niet-wettelijke taak waarbij het bedrijfsleven, de kenniscentra en de instelling bij elkaar komen om onderwerpen die de opleiding aangaan te bespreken, zoals de inhoud van de opleiding, de instrumenten voor examinering en de instrumenten voor begeleiding van deelnemers.

Beroepenveldcommissie in het hbo

In het hbo voeren de afzonderlijke opleidingen per hogeschool overleg in hun regio met vertegenwoordigers van het beroepen- of werkveld in hun beroepenveldcommissie.

Om meer inzicht te verkrijgen in de werking van beroepenveldcommissies en de belemmeringen die zich daarbij voordoen heeft Bouwend Nederland Ecorys onderzoek laten uitvoeren.

Doel van het onderzoek

Aanbevelingen formuleren hoe vanuit werkgeversperspectief via de beroepenveldcommissies de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs versterkt kan worden, om op die manier het onderwijs nog beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt,

en...

.... goede praktijkvoorbeelden beschrijven die tot inspiratie kunnen dienen van partijen die met het overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven aan de slag willen.

Aan het onderzoek hebben 148 leden van beroepenveldcommissies voor bouwopleidingen in het mbo of hbo deelgenomen. Het onderzoek geeft daarmee een beeld van alle 13 instellingen met een beroepenveldcommissie in het hbo en van 17 van de in totaal 35 instellingen met commissies in het mbo.

Conclusies

De antwoorden op de onderzoeksvragen leiden tot de volgende hoofdconclusies:

-
- ✓ Alle hbo-instellingen en bijna alle mbo-instellingen met bouwopleidingen hebben een commissie voor formeel overleg met het bedrijfsleven.
 - ✓ De tevredenheid van commissieleden is over het algemeen goed, maar er is ruimte voor verbetering, vooral wat betreft de uitvoering van actiepunten.
 - ✓ Er is weinig tot geen overlap met andere vormen van overleg tussen onderwijs en bedrijfsleven; ieder overleg heeft zijn eigen nut.
 - ✓ Het overleg in het mbo en hbo is in essentie op dezelfde wijze georganiseerd.
-

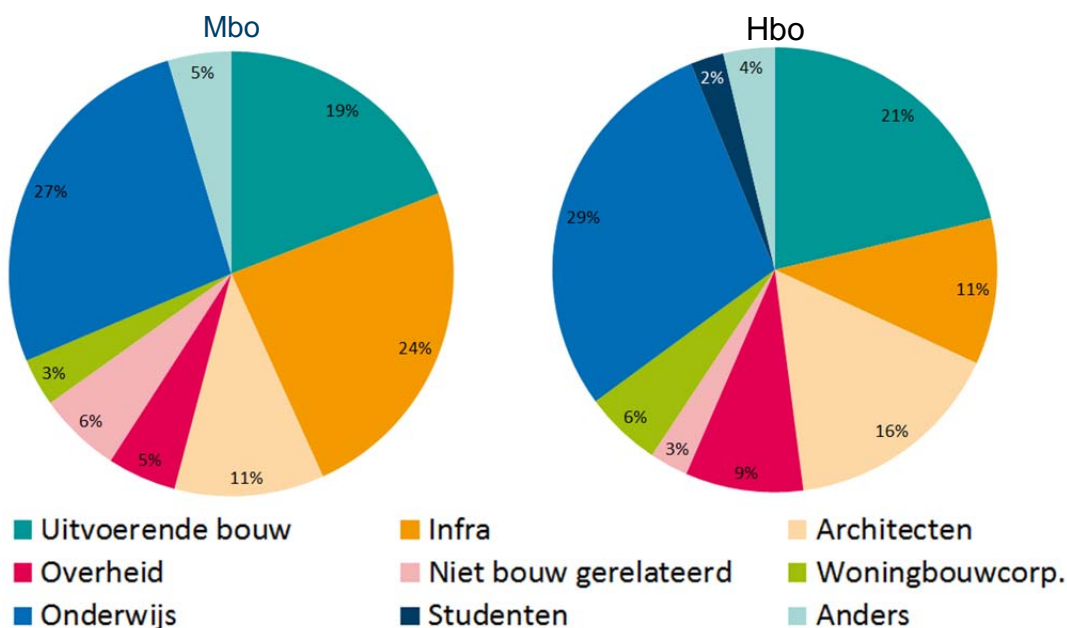

Uitkomsten van het onderzoek

Bouw, infra en architecten het sterkst vertegenwoordigd

- ✓ De uitvoerende bouw (20%), de infra (18%) en de architecten (13%) zijn het sterkst vertegenwoordigd in de beroepenveldcommissies.
- ✓ In de mbo-commissies zijn de infrabedrijven sterker vertegenwoordigd dan in het hbo, waar de architecten nadrukkelijker aanwezig zijn.
- ✓ De leden zijn voor bijna driekwart afkomstig uit het beroepenveld en voor ruim een kwart uit het onderwijs.
- ✓ Uit het bedrijfsleven hebben vooral directeuren/eigenaren en leidinggevenden zitting in de commissies. Namens het onderwijs participeren vooral teamleiders, directeuren en onderwijsmanagers.

Figuur 1 Samenstelling beroepenveldcommissies

Werving nieuwe leden is knelpunt

Meer dan de helft van de mbo-commissies heeft moeite met het werven van nieuwe leden, vooral uit het beroepenveld. In het hbo kost het werven minder moeite, maar is het wel een uitdaging om een goede vertegenwoordiging uit het beroepenveld te krijgen.

Onderwijs heeft leidende rol in de commissies

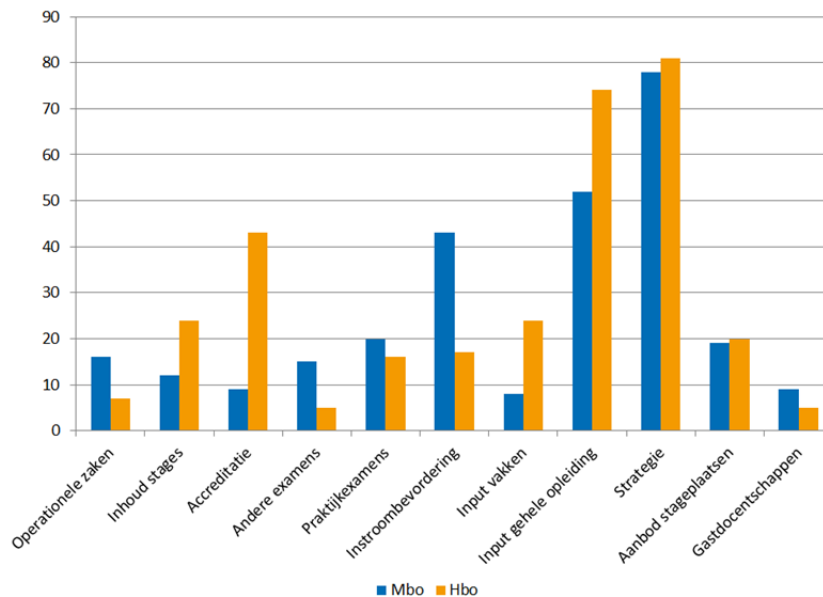
De betrokken commissieleden zijn in meerderheid van mening dat het onderwijsveld de grootste invloed heeft op de agenda en besluitvorming van de beroepenveldcommissies. Dit is in het hbo meer het geval dan in het mbo. Dit verschil hangt waarschijnlijk samen met de wettelijke taak die beroepenveldcommissies hebben bij de hbo-instellingen.

Strategie en inhoud opleiding centraal

De kerntaken van de commissies richten zich op (zie figuur 2):

- ✓ strategie van de samenwerking tussen opleiding en bedrijfsleven;
- ✓ input voor de inhoud van de opleiding, in het hbo meer dan in het mbo;
- ✓ instroombevordering van nieuwe studenten (vooral in mbo);
- ✓ input ten behoeve van de accreditatie van de opleiding (in hbo).

Figuur 2 Kerntaken beroepenveldcommissies

De commissieleden zouden in de toekomst graag meer aandacht willen schenken aan:

- ✓ aanbod van stageplaatsen (vooral benadrukt door het onderwijs);
- ✓ gastdocentschappen door het bedrijfsleven (vooral benadrukt in het mbo).

Tussen de leden van de beroepenveldcommissies bestaat een redelijke mate van overeenstemming over de doelen die de commissies zich stellen. Daarbij worden de doelen overwegend als helder getypeerd, maar zouden ze wel wat ambitieuzer kunnen.

Kernmerken van de ‘gemiddelde’ beroepenveldcommissie in mbo en hbo

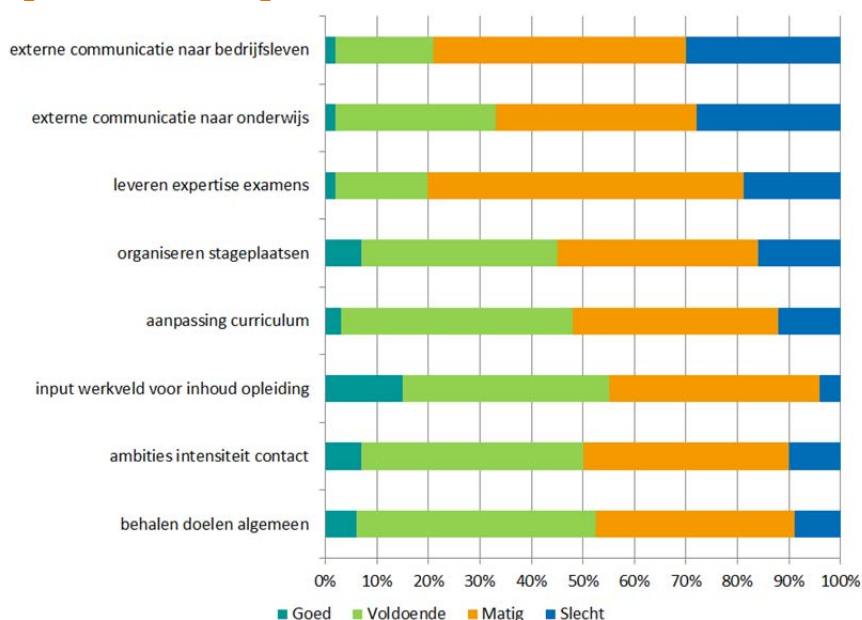
Beroepenveldcommissies in het mbo	Beroepenveldcommissies in het hbo
Ongeveer 11 leden	Ongeveer 11 leden
Vergadert 3 à 4 keer jaar(76%)	Vergadert 3 à 4 keer (55%) 39% vergadert 2 keer per jaar
Voorzitter meestal afkomstig uit het bedrijfsleven (65%) 25% heeft een voorzitter uit het onderwijs	Voorzitter meestal afkomstig uit het onderwijs (60%) 26% heeft een voorzitter vanuit het bedrijfsleven
3 belangrijkste kerntaken: 1. Leveren input voor de opleiding 2. Bepalen strategie samenwerking onderwijs-bedrijfsleven 3. Instroombevordering	3 belangrijkste kerntaken: 1. Leveren input voor de opleiding 2. Bepalen strategie samenwerking onderwijs-bedrijfsleven 3. Accreditatie
Gepercipieerde invloed van bedrijfsleven en onderwijs even groot (46%) Invloed uit onderwijs het grootst (37%)	Gepercipieerde invloed onderwijs-bedrijfsleven even groot: (24%) invloed van onderwijs het grootst (66%)

Wat weten de commissies te bereiken?

Oordeel over doelrealisatie overwegend positief

Naar het oordeel van de commissieleden slagen de commissies redelijk in het behalen van de gestelde doelen. Commissies in het hbo zijn hierin positiever dan in het mbo (zie figuur 3).

Figuur 3 Bereiken van gestelde doelen

Verskillende visies op behaalde resultaten

De achtergrond van de commissieleden bepaalt voor een deel hun visie op de behaalde resultaten:

- ✓ Commissieleden uit het onderwijsveld zijn matig tevreden over het gezamenlijk organiseren van stageplaatsen, leden uit het bedrijfsleven zijn hierover positiever.
- ✓ Omgekeerd zijn leden uit het beroepenveld minder positief over de bijdrage van de commissie aan het realiseren van aanpassingen in het curriculum.
- ✓ Mbo-commissies zijn beduidend positiever over de intensiteit van de contacten met het bedrijfsleven dan de commissies in het hbo.

Meer resultaatgerichtheid gewenst

De kwaliteit van beroepenveldcommissies kan en moet volgens de commissieleden op sommige onderdelen beter:

- ✓ Zowel in de mbo- als hbo-beroepenveldcommissies kan de resultaatgerichtheid van de commissies omhoog. Hiertoe behoort ook de uitvoering van actiepunten.
- ✓ In de mbo-beroepenveldcommissies is een op de vijf leden van mening dat de vertegenwoordiging vanuit het bedrijfsleven verbetering behoeft.
- ✓ In de hbo-commissies is een kwart van de leden van mening dat de communicatie van de commissie naar het werkveld (buiten de commissie) dient te verbeteren.

Rol voor Bouwend Nederland

Ongeveer de helft van de commissieleden is van mening dat Bouwend Nederland kan bijdragen aan het 'beter' functioneren van de beroepenveldcommissies voor de bouwsector in het mbo en hbo. In bijna een kwart van de gevallen is een medewerker van Bouwend Nederland reeds betrokken

Mbo-commissies zien een rol voor Bouwend Nederland weggelegd voor:

- ✓ het leveren van inhoudelijke input;
- ✓ het bewaken van kwaliteit en representativiteit (samenstelling commissies);
- ✓ het sturen en coördineren van de commissies.

Hbo-commissies leggen meer nadruk op een rol voor Bouwend Nederland als:

- ✓ link naar landelijke ontwikkelingen;
- ✓ sturende en coördinerende intermediair.

Ondersteunende rol in de werving van nieuwe commissieleden

- ✓ daar waar het vinden van commissieleden knelpunten oplevert, kan Bouwend Nederland helpen bij het zoeken naar geschikte bedrijven.

Bevorderen van kennisdeling

- ✓ het leggen van verbindingen en het bevorderen van kennisdeling tussen commissies.

Goede praktijkvoorbeelden

Het integrale eindrapport bevat uitgebreide beschrijvingen van 5 goede praktijkvoorbeelden in het mbo en hbo. Hier volstaan wij met het noemen van de betreffende onderwijsinstellingen.

In het middelbaar beroepsonderwijs:

- ✓ Deltion: een smalle en slagvaardige commissie voor Bol 4 Bouw/infra
- ✓ ROC Friese Poort en Friesland College: een brede adviesgroep voor alle bouwopleidingen
- ✓ ROC Rijn IJssel en ROC Nijmegen: gezamenlijk Regionaal Overleg Bedrijfsleven Onderwijs (ROBO)

In het hoger beroepsonderwijs:

- ✓ Avans: elke opleiding een commissie voor tactisch en operationeel advies, voor strategie een overkoepelende raad
- ✓ HAN: een commissie met verantwoordelijkheid voor het curriculum

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas